

Demographischer Wandel
in Polen, Deutschland und Europa

Przemiany demograficzne
w Polsce, Niemczech i Europie

Interdisciplinary Polish Studies 2

Tim Buchen, Dagmara Jajeśniak-Quast,
Mark Keck-Szajbel, Katharina K. Kowalski
(Hg./red.)

Demographischer Wandel
in Polen, Deutschland und Europa.
Geschichte, Verflechtungen und neue
Forschungsperspektiven

Przemiany demograficzne
w Polsce, Niemczech i Europie.
Historia, powiązania i nowe
perspektywy badawcze

Das Projekt wird aus Mitteln des Europäischen Fonds für Regionale Entwicklung im Rahmen des Operationellen Programms der grenzübergreifenden Zusammenarbeit Polen (Wojewodschaft Lubuskie)–Brandenburg 2007–2013, Small Project Fund und Netzwerkprojektfonds der Euroregion Pro Europa Viadrina, kofinanziert.

Grenzen überwinden durch gemeinsame Investition in die Zukunft

Projekt współfinansowany jest ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Współpracy Transgranicznej Polska (Województwo Lubuskie) – Brandenburgia 2007– 2013, Fundusz Małych Projektów i Projekty Sieciowe Euroregionu Pro Europa Viadrina.

Pokonywać granice poprzez wspólne inwestowanie w przyszłość

Dziękujemy Fundacji Współpracy Polsko-Niemieckiej za wsparcie przy organizacji konferencji.
Wir danken der Stiftung für deutsch-polnische Zusammenarbeit für die freundliche Unterstützung bei der Organisation der Konferenz.

Umschlaggestaltung / Projekt okładki: Marte Kiessling
Titelgrafik / Grafika tytułowa: Denny Rosenthal

Copyright: © 2014 Dagmara Jajeśniak-Quast
Verlag: epubli GmbH, Berlin, www.epubli.de
ISSN (Print) 2364-3374
ISSN (Internet) 2364-3382
ISBN 978-3-7375-2694-4

Printed in Germany
Bibliografische Information der Deutschen Nationalbibliothek
Die Deutsche Nationalbibliothek verzeichnet diese Publikation in der Deutschen Nationalbibliografie; detaillierte bibliografische Daten sind im Internet über <http://dnb.d-nb.de> abrufbar.

Inhaltsverzeichnis

Polska wersja językowa patrz od str. 155

VORWORT	5
EINFÜHRUNG	
Tim Buchen, Dagmara Jajeśniak-Quast, Mark Keck-Szajbel, Katharina K. Kowalski Demographischer Wandel in Polen, Deutschland und Europa. Geschichte, Verflechtungen und neue Forschungsperspektiven – eine Einführung	7
DEMOGRAPHIE UND ETHNISCHE IDENTITÄT IM 20. JAHRHUNDERT	
Jannis Panagiotidis Utilitaristische und ethnodemographische Überlegungen zur Migration ethnischer Deutscher aus Polen in beide deutsche Staaten (1949–1989)	19
Sarah A. Cramsey „Der wichtigste Ort in Europa“. Wie die „ethnische Revolution“ und Tausende polnische Juden 1946 ins tschechoslowakische Náchod kamen	39
Ludwig Elle Wie zählt man Sorben im vereinigten Deutschland?	65
VERFLECHTUNGEN UND MIGRATIONSBEWEGUNGEN IM EUROPÄISCHEN KONTEXT	
Ondřej Klípa Migration von Polen nach Deutschland im Kontext des polnischen EU-Beitritts	75
Mathias Wagner „Eurowaisen“ – verlorene Generation oder Europas Zukunft?	89
Łukasz Krzyżowski „Flucht“ vor dem Alter? Die Folgen der Auslandsmigration von Polen im Kontext der Alterung der polnischen Gesellschaft	103
NEUE BLICKE AUF DIE „ÜBERALTERUNG DER GESELLSCHAFT“	
Katarzyna Wieczorowska-Tobis, Małgorzata Mossakowska, Piotr Błędowski Medizinische, psychologische, soziologische und ökonomische Aspekte des Älterwerdens von Menschen in Polen – das Projekt PolSenior	125
Loring Sittler Die wesentlichen Ergebnisse der Generali Altersstudie 2013	139
BIOGRAPHISCHE ANGABEN	149

Spis treści

Für die deutsche Sprachversion siehe ab S. 5

PRZEDMOWA	155
WPROWADZENIE	
Tim Buchen, Dagmara Jajeśniak-Quast, Mark Keck-Szajbel, Katharina K. Kowalski Przemiany demograficzne w Polsce, Niemczech i Europie. Historia, powiązania i nowe perspektywy badawcze – wprowadzenie	157
DEMOGRAFIA I TOŻSAMOŚĆ ETNICZNA W XX WIEKU	
Jannis Panagiotidis Utylitarne i etnodemograficzne rozważania na temat migracji etnicznych Niemców z Polski do obu państw niemieckich (1949–1989)	169
Sarah A. Cramsey „Najważniejsze miejsce w Europie”. Jak „etniczna rewolucja” i tysiące polskich Żydów dotarły do Náchodu w Czechosłowacji w 1946 roku	189
Ludwig Elle Metody liczenia Łużyczan w zjednoczonych Niemczech	215
POWIĄZANIA I RUCHY MIGRACYJNE W KONTEKŚCIE EUROPEJSKIM	
Ondřej Klípa Migracja z Polski do Niemiec w kontekście migracji poakcesyjnej	225
Mathias Wagner „Eurosieroty” – stracona generacja czy przyszłość Europy?	239
Łukasz Krzyżowski „Ucieczka” przed starością? O konsekwencjach migracji zagranicznych Polaków w kontekście starzenia się społeczeństwa polskiego	253
NOWE SPOJRZENIE NA „PODSTARZAŁE SPOŁECZEŃSTWO”	
Katarzyna Wieczorowska-Tobis, Małgorzata Mossakowska, Piotr Błędowski Aspekty medyczne, psychologiczne, socjologiczne i ekonomiczne starzenia się ludzi w Polsce – projekt PolSenior	275
Loring Sittler Najważniejsze wyniki Badania Generali na temat wieku starszego 2013	287
NOTKI BIOGRAFICZNE	297